

Seksuelle grenseoverskridelser i terapirommet

Vi gir deg overblikk over en lite heroisk del av profesjonshistorien slik den har manifestert seg i tidsskriftets spalter.

TEKST

Redaksjonen

PUBLISERT 2. oktober 2023

Videre lesning

Du finner utvalgte tekster om «Seksuelle grenseoverskridelser i terapirommet» [her](#)

1970-tallet

På 1970-tallet fantes ikke internett, og NRK hadde bare én radiokanal og én TV-kanal. Mediebildet var langt mer oversiktlig enn i dag, og behovet for tydelig henvisning til en mediesak var følgelig relativt liten.

Vi kjenner derfor ikke detaljene rundt en sak om seksuell grenseoverskridelse mellom en pasient og terapeut som verserte i mediene, men saken vekker imidlertid debatt i tidsskriftet. Ellers er det begrenset fokus på seksuelle grenseoverskridelser på 70-tallet, om man legger tekstene som publiseres i perioden til grunn.

Erik Larsen (1976) skriver på lederplass at «enkelte viktige spørsmål har fått en avklaring». Det kan se ut som debatten anses som håndtert, selv om det også uttrykkes at den fagetiske debatten med sine mange problemstillinger må fortsette.

1980-tallet

Sigrid Sandbergs leder i marsutgaven i 1980 viser til mediesaker der psykologer har innledet forhold til klienter.

Sakene omtales her som enkeltstående hendelser som foreningen tar avstand fra, uten at foreningens bidrag i forebygging og håndtering av grenseoverskridelser blir nevnt.

Sandberg informerer imidlertid om at nye fagetiske retningslinjer skal vurderes på det kommende landsmøtet.

1990-tallet

Hanne Haavind (Foto: Per Halvorsen)

Gjennom 90-tallet publiseres mange tekster om seksuelle grenseoverskridelser. Dette henger nok sammen med at foreningens leder måtte gå av som følge av hans seksuelle relasjoner til to klienter.

Hanne Haavind og Marina Hvistendahl (1992) gjennomfører en undersøkelse blant psykologene om temaet. Konferanser og debatter setter også søkelys på overskridelser.

Fagetiske saker presenteres og debatteres, f.eks. asymmetriske maktforhold og hvordan grenseoverskridelser oppstår og kan forebygges.

2000-tallet

Dette tiåret er det lite skriverier om tematikken.

En fyldig tekst fra Statens helsetilsyn publiseres i 2006. Teksten viser til sakene som ble avdekket på 80-tallet og undersøkelsen som ble sendt ut til psykologene i kjølvannet av avdekkingen.

Teksten er ment som en veileder for den enkelte psykolog, og som et utgangspunkt for samtale mellom kolleger (se Johansen og Cordt-Hansen, 2006).

2010-tallet

I perioden 2010–2019 ble ikke seksuelle grenseoverskridelser tematisert i tidsskriftet.

Hvorfor kan vi bare spekulere i, men det var få skandalesaker i mediene generelt.

Det kan være verdt å merke seg at #MeToo gikk viralt fra 2017. Bevegelsen medførte økt oppmerksomhet rundt særlig de etiske aspektene ved asymmetriske maktrelasjoner.

Mette Garmannslund (Foto:
RVTS Vest)

2020-tallet

Psykologene kommer på banen igjen etter flere mediesaker. Tekstene i perioden fordømmer handlingene, og fokus rettes mot tiltak for å beskytte pasienter.

Gjennomgangen av tiårene tydeliggjør at privatisering og seksualisering av pasientrelasjonen på ingen måte er en ny eller sjeldent forekommende problemstilling.

I år drøfter Mette Garmannslund (bildet) og Karsten Hytten også sanksjoner og rehabilitering.

Podkastepisode: Sex og svik i terapi

På 1990-tallet ble det skrevet mange tekster i tidsskriftet som omhandlet overgrep og seksuelle grenseoverskridelser i terapirommet, og det som av noen ble omtalt som profesjonell incest. En rekke saker verserte i media, og Psykologforeningen ble selv rammet av en skandale som førte til at lederen måtte gå av. I tiårene som fulgte, var det imidlertid stille. Frem til nå. Metoo kom kanskje sent til psykologene, men nå går debatten. Hvorfor fortsetter slike saker å dukke opp? Har erfaringene fra de siste 50 år gjort oss klokere?

I «Sex og svik i terapi» retter vi et kritisk søkelys på psykologenes innsats for å forhindre grenseoverskridelser.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 60, nummer 10, 2023, side 602-603

TEKST

Redaksjonen